

Jongeren verdienen beter

Een nationale jeugdstrategie: waarom, hoe en wat?

Torenhoge huurprijzen en enorme woningtekorten, boodschappen die iedere keer weer duurder worden, de klimaatcrisis die een schaduw werpt over je toekomst. Het is niet makkelijk om nu jong te zijn. Sterker nog: dit is de eerste generatie die het slechter gaat krijgen dan de vorige. Als jongere voelt het soms alsof je vastzit in een systeem dat tegen je is. En dat moet veranderen.

Met een nationale jeugdstrategie pakken we de problemen waar jongeren mee kampen effectief en structureel aan. Dat doen we natuurlijk samen met jongeren zelf.

Een opeenstapeling van problemen

Jongeren worden geraakt door een opeenstapeling van problemen in Nederlands beleid. Dat blijkt uit verkenningen van het SER Jongerenplatform¹, maar ook uit de boodschap van de vele jongeren die de afgelopen jaren protesteerden, en de veertien adviesraden² die de politiek opriepen om te zorgen voor een hoopvolle toekomst voor jongeren.

Problemen als de woningnood, klimaatcrisis en geldzorgen belemmeren jongeren in hun kansen en autonomie. Mijlpalen als het kopen van een huis en het stichten van een gezin worden massaal uitgesteld³.

Onder meer door deze opeenstapeling van problemen zien we ook in het mentaal welzijn van jongeren de gevolgen. Een derde van de jongeren heeft last van psychische klachten, één op de zes kampt zelfs met suïcidale gedachten. De prestatiedruk is hoog. Vaak wordt gedacht dat de verslechtering van het mentaal welzijn van jongeren alleen te wijten is aan de coronapandemie of door social media, maar dat is niet het geval. Jongeren geven zelf aan dat het een direct gevolg is van de hierboven genoemde problemen. Problemen die veroorzaakt worden door beleid.

Wat we doen is niet genoeg

Als samenleving schieten we tekort: we doen te weinig om jongeren een sterke basis te geven. Veel maatregelen van de politiek komen pas achteraf. De instelling van het leenstelsel, met alle gevolgen van dien, en de herinvoering van de basisbeurs is hier wellicht het beste voorbeeld van. We zien te vaak dat jongeren niet goed genoeg worden meegenomen in politiek en beleidsvorming.

Of het nu gaat om betaalbare woningen, de kwaliteit van het onderwijs, het werken aan een groene economie, een eerlijke arbeidsmarkt of effectieve klimaatbescherming: maatregelen op alle beleidsterreinen hebben impact op de jonge generatie. Het eerlijke verhaal is dat de problemen waar jongeren nu mee te maken hebben niet met één druk op de knop zijn opgelost. Daarvoor zijn de problemen te complex en te veel met elkaar verweven. Het kost tijd om te ontdekken wat de oorzaken van de problemen van jongeren precies zijn, en hoe we deze kunnen oplossen. Maar juist daarom moeten we het goed aanpakken. Dat verdienen jongeren in Nederland. Daarom pleit NJR voor de ontwikkeling van een nationale jeugdstrategie.

¹ Zie de verkenningen Veelbelovend (2021) en Hoge Verwachtingen (2019) van het SER Jongerenplatform.

² Jongeren en het zorgen voor hun morgen (Raad voor Volksgezondheid & Samenleving, 2022)

³ Veelbelovend (2021) (SER Jongerenplatform)

⁴ RIVM (<https://www.rivm.nl/gezondheidsonderzoek-covid-19/kwartaalonderzoek-jongeren/mentale-gezondheid>)

Wat is een jeugdstrategie?

Een jeugdstrategie is erop gericht om de positie van jongeren structureel te verbeteren, aan de hand van concrete doelen, maatregelen en beleidswijzigingen. Op de korte, maar vooral ook op de lange termijn. Hierbij zijn drie uitgangspunten van extra belang:

- 1.** Begin bij de behoeften van jongeren. Door tijd en energie te steken in het onderzoeken van de behoeften van jongeren, kom je dicht bij de kern van het vraagstuk dat je probeert op te lossen.
- 2.** Een jeugdstrategie is per definitie domeinoverstijgend. Stel deze daarom interdepartementaal op. Dat betekent dat alle relevante ministeries nauw samenwerken aan de ontwikkeling en uitvoering van de jeugdstrategie.
- 3.** Niets over ons, zonder ons. Jongeren zijn expert van hun eigen leefwereld. Geef hen daarom zeggenschap bij het ontwerpen van een jeugdstrategie. Dit kan alleen door jongeren breed te consulteren en een gelijkwaardige partner te maken in het proces.

Op Europees niveau kennen we al een jeugdstrategie, en ook buurland Duitsland werkt nu hard aan de uitvoering van hun nationale jeugdstrategie. Het is tijd dat Nederland zich in dit rijtje voegt. NJR denkt, als de koepel van landelijke jongerenorganisaties, graag met de overheid en politiek mee over hoe we ook in Nederland tot een nationale jeugdstrategie kunnen komen.

Kijken naar Duitsland

Duitsland werkt sinds 2018 aan de ontwikkeling en uitvoering van een nationale jeugdstrategie. Hun proces vormt een goede basis voor een nationale jeugdstrategie in Nederland.

Wat

een nationale jeugdstrategie in Duitsland

Waarom

de politiek zag in dat jongeren hun eigen vorm van politiek en beleid verdienen

Wie

een interdepartementale werkgroep (vertegenwoordigers van alle ministeries en de bondsregering), een adviesraad (met mensen van de overheid, wetenschap, jeugd welzijn en jongerenorganisaties) en jongeren als expert van hun eigen leven

Hoe

door internetconsultaties, congressen en JugendPolitikTagen te organiseren

Wanneer

besluit coalitie in 2018, jeugdstrategie aangenomen in 2019 en tot op de dag van vandaag worden jongeren bij de uitvoering betrokken

Resultaat

163 concrete maatregelen binnen negen gebieden (o.a. participatie, opleiding, mobiliteit en milieu) en een jeugdstrategie die steeds wordt doorontwikkeld met concrete actieplannen

Over NJR

NJR is de koepel van bijna 40 landelijke jongerenorganisaties en daarmee het grootste jongeren netwerk in Nederland. Wij werken aan een wereld waarin alle jongeren zich thuis voelen, het beste uit zichzelf kunnen halen en positieve impact hebben op elkaar en op hun omgeving. Dagelijks werken en spreken wij met allerlei jongeren. Voor en door jongeren: dat is al jarenlang onze expertise. Wij weten daarom wat er speelt en wat belangrijk is.